

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36.

Fylke: Oppland.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Jigå.

Emne: Helsingfarter og aatferd.

Bygdelag: Jigå.

Oppskr. av: John Thune.

Gard: Treloithen.

(adresse): Jessandew.

G.nr. 99 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Helsingfarter og aatferd.

1. Når folk skal svare "ja" med hovudet, so nikker de fremover. Når de skal svare "nei" so rister de på hovudet.

2. Det er ikke litt med alle personer en del folk kisser på alle de møter, enten de er kjente eller fremmede. Andre folk kan kisse bare på de personer som de kjemmer.

3. Ja det er som regel hermed, som skal kisse først, når de møter kvinnfolk.

4. De ja goddag, eller grüdag - og som regel so håndtak de hverandre, Særlig hvis det var svært lenge siden sist de så hverandre. Og Sæmtidig so tak de og sig huen eller hatten.

Helsing jakter og aatferd.

5. Ja som offest so tak de av sig
hattu eller lüu, og hånd hilste
på presten. Fainnfalka meide som
det heter. (Nia) med en böig i
kudene. När det var fattig folk - som
mötte en embetsmann Storleude
o, l, so hilste de, - tak av sig lüu eller
hatt og stod med dem i hendene
og böigde hodet mens de snakket
med disse, i en underdanig tone.
6-7 Ukjent.

8. Best, - so brukte de og hånd lüu
på hverandre ved kirken, i leryllup
og gravil; som det var ogsa bruket på
markeder, aukjoner og andre festlig-
heter.

9 Ja! en del folk brukte og klapper
falk på skulene när de snakket
med dem. Det skulle bety en slags
vennligskapelig og godmodighet.

10 Ukjent.

11. De tak av sig sine hode plagg og
stod med böiet hode til fälget
var färdig forbi.

12. Ukjent.

13. Bare om morgnen.

14. Ja det er meget bruket og si gammelt
alle tider på dagen, men det er mang
som synes at dette er ikke riktig;
og det holder jeg med dem is.

3.

Helsing jakter og Røtved.

15. Ja jeg har hørt naar Slike gamle Svar, pi Sine Helsing. Det er vistnokk bare pi Spik. at de Svarte hinanden Sledes. Jeg vet ikke and det Sammer sig og ta opp igjen Slikt, — men jeg kan jo skrive det opp alike vil.
- Esomoro — Svar. Ja tii, si Stær.
- Esodag — " Ta ti kampa og drag.
- Esokveld — " Knytt mig So det smell.
16. Ja de brukte dette for det eneste nu. Men de kunde slutte med det.
17. Ja det brukte de og si for i tiden i gamle dager.
18. Gamle koner sa ofte. Gudvelsigne dig Stakkars litus. Dette brukte de og si til sine barn, med de Samtidig klappet dem pi hodet.
19. Ja da! Hav mi hilsen inne som ute.
20. De bod haw med sig ut. Da sa de disse ord. Skal eg gi til ved deg lite? og Si gikk de ut to ene
21. Ja helst lang fæmmedes folk brukte og knakte pi døren for de gikk inn.
22. De som var inne og horte Knakkingen pi døren, de sa: Kom inn! Verst god! Når det var en Skoier som svarte, so sa haw bare Klov over! Den som kom inn haw hilste, og presenterte sig, so ble haw lyd til og sette sig.

4.

Fødsling, faktur og bestfud.

23. Ja de brukte det så.
24. De brukte og ta av sig hatten og lue
når de kom innom døra.
25. De sa: Du forventet godt beta dig!
eller: Du ser jo å at du ser beta!
eller: Det deg nå! Du blir ikke større
en du er nå.
26. Ha ja da. Var det ikke riktig fint
folk, so tok de det ikke so høstelig
27. Ja det skulle vere antrent på
den samme måten, som med
kjent folk. Bare litt mere inndren
og høre på.
28. Ja, det hendte de - har jeg hørt
29. Jo! Folket som har bedt gjestene
til sig, de gikk ut på tinn og
hånd hilste og tok i mot dem på den
måten. Videre so lette de opp døra til
fjerdetuen og ba dem å gå inn der
og sette sig so lenge.
30. Takk for leon, (leona)
Svar: Jau, du au. eller, leon, (til leon)
31. Lykke på feisa, og ha det so bra, så får
du leon da.
- Prøvelig for siste gang. Takk for alt, eller
takk for samværet, so for du ha det bra
bra, for det er ikke sikkert at oss ser
hverandre mer. Eller, Takk for alt
godt, vi forhåper at vi ser hinannen
at.
32. Ja! de avvænet hverandre
og kyste hinannen med tårer
gråt og gråtet kom ofte til syne.

5.

2. Følsing jakter og Batfud.

33. Det var for det meste kvinner og barn som kypte hverandre til søkked. Men det var og brukt mellom mann og kone og mellom kjærestpar.
34. Ja! De sa ofte og (minne) hverandre.
35. Ja!

36. Det kunne ofte være for og Lyne vurdnad.

37. Utjent.

38. Byt trut ved han eller huu. Eller minne han eller huu.

39. Ja! Det var brukt. Byto nisse.

40. Ja! Det var alle som visde, eller fikk gjøre det.

41. Det vant gjort- stikk. til alle tider. De gamle brukte forkled snippen til dette.

42. Ja det var brukt til en hver tid. De kalte det og gi godkjake. Eller ett meget gammelt et trykk, og blautte himmen.

43.

Skoleu alle bode vaksne og barn.

44. Lykke påreisen. Lykke med dette fore togude.

Gil lykke med handelen, til lykke med konfirmanten. Gil lykke som vaksen var. o.s.v.

6.
Helsing fakter og Aat fird.

45. Godt ful, Gladelig ful! Godt
Nyttig, til lykke i Njænt.
Gjil lykke med arvinger. Til
lykke med gardgüter eller gardjenta.
Trüloving. Gjil lykke!
Gjil lykke som mann og kone.
Gjil lykke i livet brudgom og brud
gid lykkes må vare livet ut.

46. Kaudolur!

Ved motgang. Pröv og hald motet
oppe.

47. Mange takk! Tusent takk! Lo for
dú ha takk da! Takk! Takk & ha
dú ha!

48. Ukjent.

49. Ukjent.

50. Mann, sier de til finere personer
siv som prestev Daktor (siv mann)
Sorenskriver og, Det er for det meste
folk som kjemmer godt hverandre
siv sier de, til hverandre.

51. Ja! Det er meget brukt blant
folk. Når mann snakker til en
mann eller kvinne om noe, og kjenner
noe etter en, — og han kan vere
til Stede, so nikker han bare til
den kanten som vedkommende
befinner sig — og sier, han "eller" "ho",
i Stedet for "dú" eller "de".